

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4. szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott érben egy sor
közlelési díja 20 fillér

Hirdetések jutanyo-
sáron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

— SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA —

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 kor. — fillér

Félévre 5 kor. — fillér

Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap szellemi réss
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
dantnak vissza

Hivatalos közlemény.

8754/1900 ikt. Szarvas nagyközség előjáróitól

Hirdetmény.

Az 1880. évben született s az 1901 évi fősorozás I. korosztályába tartozó állítás köteles ifjak összeírásai lajstroma a f. évi decz. hó 17-től 24-ig terjedő 8 napon át alolított községi jegyző hivatalos helyiségében közszemlére van kitéve, hől azt mindenki megtekintheti, s aki

a.) valamely kihágást vagy téves bejegyzést vesz észre vagy

b.) az illetőségi sorozó járason kívül leendő állítás megengedése, vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kíván kifogást tenni, felhívatik, hogy ezt a járási főszolgabírósnál jelentse be.

Kelt Szarvas 1900 decz. 15.

Az előjáróság nevében:

S A L A C Z, jegyző.

Központosítás.

Aki ismeri a vidéki városok szomorú helyzetét és a mellett őszinte is akar lenni, annak be kell ismernie, hogy a főváros erőszakolt fejlesztése és vidéki városaink hanyatlása közt a legszorosabb fokozati összefüggés van.

Elvitázhatatlan tény, hogy az irányadó körök évtizedek óta azon igyekezettek, hogy az ország középpontján, a fővárosban minél nagyobb ipari és kereskedelmi életet teremtsenek. Ha gazdálkodó és gazdaságilag fejlődő nép

volnánk, akkor ezek a központosító törekvések a vidék hátránya nélkül lettek volna megvalósíthatók; de sajnos, az utolsó emberöltő alatt hazánk népe nemhogy meggazdagodott volna, hanem ijesztő módon szegényedett; — ha tehát ez általános hanyatlás mellett a főváros mégis rohamosan növekedett, akkor erejét nem saját természetes fejlődéséből merítette, hanem a vidéktől vonta el.

Még nem is olyan régen, minden kis vidéki városnak megvolt a maga elég módos kisiparos osztálya és elég virágzó régi kereskedelme. Nem is voltak ritkák a 80—100 éves kereskedő családok a vidéki városokban, akik körében a tisztességes üzleti szellem, becsületesség, szoliditás nemzedékről nemzedékre átöröklődött. Ez a régi kereskedő elem és kisiparosaink tömött sorai éppen olyan erős támaszai voltak a magyarságnak, mint a ma már — sajnos — nagy mértékben pusztulásban levő kirtokos köznevelés.

És bizony — ezen jólét helyén ma a vidéki városokban csak a legszomorubb pusztulás és hanyatlás képét látjuk mindenfelé.

Tarifa és vasút csak azért létesült mind, hogy az üzleti életet lehetőleg a fővárosba terelje, tehát elvonja a vidéki városok éltető elemét. Először tönkrement a kisiparos. Tönkretette a közel külföldi gyáripár nagy versenye, melynek legbuzgóbb terjesztői pedig éppen a fővárosi nagy áruházak voltak.

Azután a helytelen gazdasági törekvések egész sora a régi szolid vidéki kereskedelmet tette tönkre. Egyik régi, jóhírű cég boltja a másik után zarult be; a régi szolid üzleti

szellem nem birt megbirkózni az új idők talán gyorsabb, de mindenesetre tágabb lelkiismeretű üzletembereivel. Nem kell félni; — az a régi bolt rövid idő múlva újra megnyílik, új, fényes, hangzatos czímet is kap, de új tulajdonosa már nem lesz kereskedő, hanem szeszál, a budapesti és bécsi nagy áruházak egyszerű megbízottja.

A gazdasági erők és vagyoniilag független elemek megfogyatkozása maga után vonta azután a vidéki városok elhanyaglását is minden más téren. Egy-egy törvényszék vagy pénzügyigazgatóság megszerzésével próbálta és vélte egyik-másik kipótolhatni a régi pezsgő gazdasági életet.

A mikor aztán a vidék végképen ki volt zsákmányolva és nem volt a mesterségesen nagyra növelt fővárost honnét táplálni, bekövetkezett a milleniumi év után a fővárosi krach és üzleti pangás, amely tart még ma is és tartani fog beláthatatlan időkre. Most azután se pénz se posztló, se gazdag Budapest, se jómódú és jóidulató vidék; hanem igenis ijesztő szegénység és pénztelenség van szerte mindenütt, ahová csak tekintünk.

Ez nem tarthat így tovább, mert ebbe az állapotba mindnyájan belepusztulunk.

Be kellett látni az intéző köröknek azt hogy a közérőt nem egy hirtelen nagyranőtt főváros, hanem a jómódú, eleven gazdasági élettel bíró vidék képezi; majd ha a helyes gazdasági politikával kigyógyítjuk a vidéket vereségéből, mely elcsenevészett, akkor aztán a főváros, a dolgok természetes rendje folytán újra fejlődésnek indul és akkor majd az a fej-

TÁRZA.

A hitehagyott.

Hire járt a megyében is a Klein Sári fiának. Nem azért, mintha az öreg Sári fia valami nevezetes dolgot talált volna fel, vagy vitt volna végre, hanem azért volt híre, hogy mennyire szereti öreg szüleit és ragaszkodik hozzájuk. Példányképe volt a hálás gyermeknek. Nagy szeretettel és ragaszkodással akarta a fiatal doktor leróni szüleit iránt azt az áldozatot, mit azok tanításáért és neveléséért tettek.

Nem is lehetett volna az öreg Sárjít mással jobban megharagítani, mintha azt mondták neki, hogy fia nem dicsekedhetik minden erőnyel. Ő előtte mintaképe volt a legtükrösebb emberek egyikének.

A boldogság tükröződött vissza az öreg Sári becsületes arcán a meglepődéstől, ha fiára nézett. Csak néha-néha látszott rajta egy kis búskomorság — a mikor fia nőülre gondolt, mert nem igen látta valószínűnek azt, a mit ő és a felesége óhajtottak volna, kik igen szerették volna, ha fiuk elveszi azt, a ki őt nagyon szereti, a szomszéd Blau Móricz leányát, — Esztert.

Azonban a fiatal doktor nem igen forgolódott a szép leány körül. Udvarias, előzékeny volt vele szemben, de egyéb semmi más érzelmét nem érzet és nem is mutatott a szép leány iránt.

Egy napon igen komolynak látták az öreg Sárjít. Isgatottan simogatta ősz szakálát és mintegy magában tűnődve hajtogatta egyre:

— Nem . . . az nem lehet . . . Hisz ha szemem van csak tud különbséget tenni a kettő közt . . . Hát

vak voltam én, hogy nekem ez eddig fel nem tűnt? . . . Felkeresem őt és felvilágosítom . . . Úgy sem láttam még ma.

Mindenkinél feltűnt az öreg izgatottsága, mely onnan eredt, hogy a faluban szelvényben beszélgették, hogy az ő fia el akarja vonni feleségül a gróf kisasszony nevelőnőjét.

Hogy megbizonyosodják a dolog felől, fia szobájába ment. Nem volt otthon. . .

— Majd megvárom — mondotta az öreg, biztosan valamely betegéhez ment.

Már vagy egy óra óta járt fel és le az öreg Sári a szobában; a mikor fia rendelő asztalán egy zárt levelet pillantott meg ezen felirással: Szülőimnek. Mohón ragadta fel a levelet, leszakította a borítékot és pár pillanat múlva reszkető kezéből kiesett a levél . . . leborult az asztalra és . . . sirt, mint egy gyermek, zokogott úgy a mint csak igazi mély fájdalomtól lehet . . .

Felesége már sokalta ura távollétét, utána jött és egy pillanat alatt ő is megtudta azt, hogy fia elment . . . itt hagyta állását . . . elhagyta hitét, aszülőt, hogy nőül vegye azt, a kit szeret . . .

Nem szidták, nem átkozták, de mérhetetlen volt a fájdalom szívükben, mit éreztek.

Az öreg asszony nyakába borult zokogó férjének és sirt vele együtt, siratták elveszett egyetlen gyermeküket . . . szemök fényét.

Az öreg Sári egyszerre mintha nagyot gondolt volna, letörülte könnyeit, lstenben vetett bizalommal ezen szavakkal vigasztalta hitvesét.

— Legyen meg az úr akarata, ő tudja, mit cselekszik!

A faluban már délután mindenki megtudta az esetet és nem volt senki a ki ne szánakozott volna

a két öregem, a kiknek napjai az eset után szomorú és kétségbeesettek voltak.

Péntek este van. Ünnepe előestéje. Az öreg Klein Sári a templomból hazatérve, gyöngéden ölelte át ünnepi főkötőben várakozó nejét, azután kezét megmosva leült a fehér abroszszal betakart asztalhoz, melyen a háromágú gyertyatartóban egy-egy stearin gyertya égett.

Az ünnepi dicsőenket állva mondotta el, azután felszelve a kalácsot, mely előtte letakarva volt . . . osztott belőle a feleségének, magának is és egy harmadik toriték mellé is letett egy kis darabot . . . Ha valaki megfigyelte volna mikor a kalács darabot a gazdátlan helyre tette, láthatta volna mint roskatnak az öreg Sári kezei és miként lopózik szemébe a keserűség könyve.

Feleségére nézett, — az ő reá. Szemük találkozott . . . nem szóltak semmit . . . sóhajtottak és elkezdődött a vacsora. A szelid arcú öreg asszony mélyen hajtotta le fejét tányérja felé, hogy ne láthassa meg az ura tolyó könyveit. . . Sári pedig biztosra vette, hogy ily helyzetből nem láthatja hű élete párja, vissza tartás nélkül hullatta a könyveket, melyek szép fehér szakállán végig folytak a . . . tányérjába.

Mikor megelégték a sirást az egyik ételnél, lehordta az asszony azokat és kezdődött ugyanaz a másoknál ételnél . . . Minden egyebet tettek, de onni legkevesebbet. Majdnem oly érintetlenül hagyták a kitalált ételket, mint a hogy érintetlen maradt a harmadik toritékben kitalált.

Jó idő elmúltával Sárjine felemelte tisztas öszfejét, ránézett levegőbe bámuló urára, hirtelen megtörülte a szemét, felállott és hátulról megkerülte az öregem. Rá könyökölt a székre, melyen ült és szeretetteljesen megérintve őt nyájas hangon kérdezte:

lődés nemcsak gyors, hanem természetes és biztos is leendő.

Mintha azonban a legutóbbi időben már egy kicsit jobb szellők is kezdenének fujdogálni a vidékre nézve. A tisztességtelen versenny ellen hozott törvény elsősorban a vidéki kereskedelemnek válik majd hasznára, úgyszintén a házalók rendszabályozása is.

A tarifa megállapítás terén is mintha venni már észre egyes szörványos jelenségeket, amelyek egyik-másik vidéki középpontnak kedveznek. Mindez azonban elenyésző kicsiség ahhoz a hatáshoz képest, amelyet egy helyes iparpolitika volna képes elérni. Tele van nálunk mostanában a levegő az iparfejlesztés eszméjével.

Ez az eszköz, melytől új életet várhatnak a vidéki városok, ha újra felébredt öntudatuk segítségével azt a saját érdekeik előmozdítására okosan tudják felhasználni. Ma ugyanis nincs nálunk ipar a szó igaz értelmében, valamikor azonban volt. Nos, ha ujjat csinálunk, tanuljunk a régítől, és az ujjnak áldásait először is oda terjesszük ki, ahol a réginek elpusztulása a legnagyobb károkat okozta.

Vidéki iparunk legmesszebb menő támogatása és az állami támogatással megteremtett gyáripar decentralizálása képezik a helyes magyar iparpolitika kiskáját.

Ugy a szociális, mint közgazdasági érdekeink azt követelik a legsürgősebben, hogy szakítsunk az eddig károsnak bizonyult, természetellenes központosító törekvésekkel; jómódú vidék és erős nemzet: ez a kettő egymást fedő, kiegészítő fogalom.

Az orvosdoktorok azt mondják, hogy az ember halálát a végtagok megdermedése szokta megelőzni. Nos, a magyar gazdasági élet végtagjai, a vidéki városok már elég dermedtek arr, hogy még a leglázasabb helyi hazafiságban sínylő budapesti ember is be ne látna azt, hogy eljutottunk a tizenkettedik órájához annak, hogy a dermedt végtagok régi pezsgő vérkeringését újból helyreállítsuk, hacsak egy kiszámíthatatlan katasztrófiának nem akarjuk kitenni az egész nemzetet, melyben elpusztulnak, elhalnak a végtagok, de velük pusztul a központosított törzs, a főváros is.

A Szarvason építendő járásbírósi palota ügyében, a gyulai kir. törvényszék Elnöksége útján, a szarvasi kir. járásbírósg vezetőjéhez a

napokban, az alábbi igazságügyministeri leirat érkezett, melyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk.

Másolat 67.066/szm. I. M. 1900. V.

A Szarvason emelendő járásbírósi épület és fogház telke tárgyában f. év november hó 19 én 25.70 szám alatt kelt jelentésére a csatolmányok visszaküldése mellett értesitem Elnök urat, miként nem ragaszkodom ugyan azon a vázrajzon A. B. C.-vel jelelt telekhez, amelyet a község a f. évi 49. kgy. sz. a. kelt határozatában építési célra önként felajánlott s a melyet a folyó évi 21318. sz. rendelettemmel már elfogadtam, annyit azonban mindenesetre meg kell kívánnom, hogy a község e helyett oly telket hozzon javaslatba, a mely a célnak minden tekintben megfelel. Ily alkalmas teleknek azonban azt, melyet a község a 187/1900. sz. közgyűlési határozatában megjelöl s a mely különben már a helyszini szemle alkalmával is megtekintetett, nem minősíthetem, mivel annak túlnagy utczai frontja beépíthető nem lenne, a szükséges kerítések az építési költségeket feleslegesen növelnék s a fogház sem lenne oly czélszerűen elhelyezhető, mint az A. B. C. telken.

A javasolt megoldási módot magának a községnek érdekében sem találom megfelelőnek, mert ezáltal a községhez udvara tetemesen megszüntetnék s különben is, minthogy a 49/1900 kgy. sz. határozatból kitetszőleg a magtár s annak telke idegen tulajdont képez a kijelölt építési telek átengedése a községnek még egyébb anyagi áldozatával is járna.

Ha a járásbírósi épület az A. B. C. telken a f. évi 21318/1900. sz. a kelt rendeletben jelzett módon vagyis a község házával egy vonalba építtetnék, az a község diszere is szolgálna s a parknak alig egy csekély, közhasználatra különben sem szolgáló része esnék az építkezésnek áldozatul s minthogy a község a parkot jelenti céljára mindenesetre továbbra is fenntartani kívánja, a kikötött ablak szolgálmi jog a község érdekét nem sértheti.

Felhívom Elnök urat, keresse meg a községet, hogy mindezeket, valamint a f. évi 21318. sz. rendeletben foglaltakat vegye újból beható megfontolás alá s hozzon a kérdésben kimerítően indokolt újabb határozatot, a melyet Elnök úr a vonatkozó ügyiratokkal együtt hozzám terjesszen fel.

Megjegyzem, hogy a jövő évi állami költségvetésben már gondoskodtam az építési költségek fedezetéről, ha az azonban a telek kérdése mihamarább el nem dől, kénytelen leszek más, szintén sürgős természetű s napirenden levő építkezéseket fogalatba venni, mely esetben kérdésessé válhatik, hogy jelen építési ügy mikor lesz ismét tárgyalás alá vehető.

A f. év december hó 2-án 2646 sz. a. kelt jelentése folytán tudomásul vettem azt, hogy Elnök úr a f. év 62010. számú rendeletben a bérleti szerződés esetleges meghosszabbítására vonatkozó kikötésnek a bérleti szerződésbe pótlólag leendő feltétele iránt intézkedni fog.

Budapest, 1900. évi december 7 én. A miniszter rendeletéből Liszkay s k. miniszteri tanácsos.

Mint a fenti leirathól is kitetszik, az igazságügyi ministerium, s községünk képviselő testülete, a járásbírósi palota telkének kijelölése tekintetében, nagyonis eltérő nézetek vannak.

Midőn ez ügy szőnyegre került, már akkor abbeli nézetünknek adtuk kifejezést, miként a járásbírósi palota helyeül legalmasabb lenne, az özv. Ponyiczky Györgyné tulajdonát képező, s három utcára szülő beltelek; s ma midőn ez ügy, mondhatni válságos helyzetbe jutott, a már egyszer elmondott indokaink ismétlésének mellőzésevel, újlag felhívjuk előljáráóságunk, s a képviselő testület figyelmét, e telekre.

Ujdonságok

— Személyi hir. Gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke mult vasárnap a Gróf Bolza család látogatására városunkba érkezett. Itt tartózkodása alatt a kegyelmes Úr meglátogatta a Casinót, ahol mintegy óra hosszat kedélyesen diskurálva töltött el a jelenlevőkkel. Csáky gróf kedden a délutáni vonattal vissza utazott Budapestre.

— Közgyűlés. A helybeli Szabadlöv Polgári Kör f. hó 9 én d. u. 2 órakor tartotta Mts. Bolza Géza gróf elnöke mellett ez évi rendes közgyűlését. Mintán az elnök a megjelentek szívélyes üdvözlése után az ülést megnyitotta, Liszka János, főgymn. tanár ragadta meg az alkalmat, hogy a Kör szeretett elnökét, mint Szarvas város képviselőjét a szép számmal megjelent tagok nevében üdvözölje. Az elnök őszinte szavakkal köszöni meg úgy ezt a figyelmet, mint a megválasztásában megnyilatkozó bizalmat. Legfőbb öröme az volna, ha valami maradandó alkotással örökíthetné meg emlékéit az összes lakosság szívében, de érzi, hogy elégtelenek erre az ő eszközei, s így

— Sári! miért nem eszel?

Az öreg, mintha lopáson érték volna rajt, felrezzent és el akarta hitetni feleségével, hogy ő eszik, már jól is lakott.

— Ej, ej Sári! nem jó lesz abból. Te nem táplálsd magad, elerőtlenedél és . . . és — zokogott fuldokolva az asszony — itt hagysz engem magamra . . . egész egyedül.

— Dehogyan hagylak édes párom, hisz látod, hogy erős vagyok, hogy jó kedvű vagyok. . . Hát nem látod, hogy nevetek . . . ? Mi? És elkezdett az öreg Sári nevetni és csirögatni feleségét.

— Jól van no, elhiszem — szót keserűen az asszony — csak ne nevéss. Jobban szeretem enél ha sírsz, mert azt tudom, hogy erőltetés nélkül teszed, — míg nevetni? . . . Ugyan melyikünk nevetett fél év óta.

— Senki, fiam senki. Elvitte ő a mi kedvünk örökre. . . — Csak legalább tudnám merre van, merre jár? Felkeresném, kérélnéna, térne vissza Istenhez, hozzánk. . .

Az utolsó szavakat elfojtotta zokogása, könyökére dőlve sirt, . . . sirt az öreg. Vele sirt minden bánatában osztozkodó hú párja és egy gyönyörű szép fiatal leány, a ki észrevétlenül lépett a szobába . . . és megállt az ajtóban, várta, még lecsillapodik némiképp az öregok szívében a mérhetetlen fájdalom.

A zokogást a kísérteties hallgatás váltotta fel. Az öregok meredt szemekkel bámultak a semmiségbe . . . A fiatal leány angyalhoz hasonló nosztalgussággal közelgett az asztalnál búslókhöz átülve Sári né nyakát, arcára egy csókot nyomott és leült melléje.

— Te vagy az fiam Eszter, kérdezte az öreg Sári, épen csak azért, hogy mondjon valamit,

— Igen én vagyok Sári bácsi. De látta én uem

fogok többet jönni, folytatta mélabus csengő hangján, ha magukat mindig csak sírva találom. Hisz nem is ettek semmit. — Minden érintetlenül áll itt.

— Dehogyan nem ettünk édes lelkem — válaszolt az öreg — Ettünk mi eleget, de hát ki tehet róla, ha mindig eszünkbe van az, a ki . . .

— Mindnyájunkat elhagyott, egészítette ki Eszter az öreg Sári mondatát.

— Igen elhagyott, adta a megerősítést rá Sári né. Megint csend lett a szobában. A fali óra ketyegését csak a keblekből fel-fel szálló sóhaj hangzotta néha felül. A csendet megint Eszter szakította meg. Mint egy jóságos angyal, kipirult arccal állott fel és az öregokhoz fordulva mondta:

— Meglássák vissza jön . . . Vissza kell neki jönni . . . Érzem én itt és szívére mutatott, hogy vissza kell neki térni hozzánk . . . Vissza tér hitéhez, Istenéhez, mi hozzánk . . . én hozzám . . . Igen én hoztam . . . Vissza kell neki térni, mert mi szeretjük őt . . . mert mi megbocsátunk neki és szeretni fogjuk míg élni . . . fogunk . . .

— Isten adja, hogy úgy legyen, mondta rá Sári.

— Úgy is lesz. Én érzem, hogy a kiért elhagyott bennünket, megfogja csinálni, ki fogja nevetni, meggyőzti . . . és azután megtérve visszatér hozzánk és a miénk marad. Hisz ő nem hibás ő csak azért hagyott el bennünket folytatta Eszter könyes szemmel, mert az elvette az esztét . . . Elbolondította, mert zsidó . . . hisz elget hiúságának tükre tenni egy nagyreményű fiatal embert. tetszett neki elkeseríteni egy zsidó családot.

— A Jehova nem engedheti meg, folytatta látnoki ihletéssel, hogy egy rosszért ő is, mi is lakoljunk . . . inkább Uram mőrd roám azt a szenvedést is, a mit ő neki kellene elszenvedni . . . Szívesen tőröm el, mert végtelenül szeretem őt.

— Eszter fiam, ne káromold az Istent. Hát nem eleget szenvedsz? Hisz te ártatlanul szenvedsz, oly ártatlanul, mint egy angyal. Tiszta angyali szerelmedért, melyet fiam iránt táplálsz.

— Vissza tér még ő hozzánk, vissza ősi hitéhez és megbocsát neki az Isten, fejezte ki reményét a szomorú anya.

— Ugy van kedves néném, csak bizzunk Istenben, felelte Eszter.

A kis falu tulsó végén az éjjeli 12 órát fújta az éjjeli bakter, midőn Eszter kezét csókolta az öreg Sáriéknek és elbúcsúzott tőlük.

— Az Isten áldjon meg jószágodért, a miért vigasztalni jársz bennünket.

— Az Isten mindnyájunkat szeret. O megsegíti azokat, akik benne bizznak — volt rá a felelet.

— Eszter szavai gyógyító irkónt hatottak az öregok vörző sebére. A megzokott, az általános csend követte szavait . . . Az udvaron a kuvasz egyet szukált és nyöszörgésével felkeltette a szobában levők figyelmét. A csaholás a nyöszörgés mindég közelebb érkezett az ajtóhoz, mely egyszerre feltárult és sápadtan . . . kimerülve lépett be rajta . . . Ignác, a hitehagyott . . .

Egy hangos sikoly szakította félbe a mély csendet melyet a meglepetés okozott . . . A másik pillanatban már átülve tartotta, a megtért, édes anyját, atyját és . . . Esztert, kik boldogságukban sirtak . . . csendesen . . . boldogan.

Az öreg Sári bontakozott ki előbb a festői képből, őszetett kezekkel napkelet felől fordulva áhitattal fejezte be hó imáját e szavakkal:

— Jehova neve legyen áldott, ő megsegíti a benne bízókat . . .

F. P.

elégletes az ő ereje is. Egyet azonban mint biztosat ígérhet, s ez az, hogy bármilyen politikai áramlat fejlődék is, a szabadelvűség irányától eltérni sohasem fog. Majd a gazdasági bizottság jegyzőkönyveit vette a bizottság tudomásul. Az elnök azon jelentésére, hogy Bolza Pál gróf társelnöki tisztéről leköszönt, elhatározta a gyűlés, hogy társelnököt nem választ. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján megadta a felmentést úgy a pénztárosnak, mint könyvtárosnak. Kozsich István pénztárosnak, megindokolt lemondását elfogadta, s neki hű szolgálataiért jegyzőkönyvében köszönetét fejezte ki. Helyébe a gazdasági bizottság ajánlatára egyhangúlag Sárákány János választotta meg. Sajnálatainak adott a közgyűlés jegyzőkönyvében kifejezést arról, hogy városunk nmlts. Csáky Albin grófot mint képviselőt elvezette. Végül a kör anyagi ügyeinek rendezése és jobb mederbe terelése képezte a közgyűlés tárgyát.

Vörösmartyú ünnep. A főgymnasiumi önképző „Vajdakör” f. évi december hó 15-én a főgymnasium dísztermében Vörösmartyú Mihály születésének százados évfordulója emlékére szavallati és zenecstélyt rendezett, a következő műsorral: 1. „Szózat.” Vörösmartyútól. Eneklő a tanulók dalkara. 2. Megnyitó. Tartja Benka Gyula, igazgatótanár, a kör elnöke. 3. Vörösmartyútól: Szózat. Szavallja Vangyel Szilárd. V. II. 4. Nászinduló. Dr. Mendelsohntól. Zongorán és harmoniumon játszik: Zvarinyi János VI. és Gróf Bolza Alfonz V. 5. Vörösmartyú: „Maróth bán”-jából dialóg, előadják: Dérczy Imre VII. Pollák Gyula VII. 6. Népdal — egyveleg. Zongorán, hegedűn és gordonkán játszik: Zvarinyi János VI. Mandl György VII. Placskó Lajos VI. 7. Vörösmartyútól: „Szép Ilonka” melodráma, előadja: Belopotoczki István VIII. Zongorán kíséri: Horváth Dezső VII. 8. „Hazádnak rendületlenül.” Ábrányi Emiltől. Szavallja: Salgó Zoltán VIII. 9. „Büvös vadász” nyitánya Vebertől. Előadják: Dr. Schiff Izidor, Dr. Salacz Aladár, Saskó Sámuel és Liviusz Ernő urak, hegedűn, gordonkán, harmoniumon és zongorán. 10. Vörösmartyútól: „Petike”. Szavallja: Kádár Sándor VIII. 11. Dalegyveleg és Vörösmartyú: „Főidő”-a. Zengi a dalkar. Az ünnepély lefolyásáról lapunk jövő számában fogunk részletes tudósítást közölni.

Igazoló választmány folyó hó 12-én tartott ülésében a Gyulán, Szarvason és Füzesgyarmaton folyó hó 7-én tartott választás alkalmával megválasztott Kohán Dávid gyulai, Kovács János, Dánkó Soma és Sáp székgyörgy szarvasi végül Rákóczi Lajos füzesgyarmati lakosokat végleg igazolt megyebizottsági tagoknak jelentette ki. Szarvas község alkertületében megválasztott Solc Gyula megbízatásáról lemondván az igazoló választmány a lemondást tudomásul vette s a vármegye alispánját az új választás elrendelése iránt megkereste. Csabán K. Tádánai János elhalálása folytán megüresedett tagsági helynek a f. év decz. 15-én történt betöltése céljából a választásra jogosultak névjegyzékét egybe állítván azt Fábry Károly elnöknek kiadta. A vármegyei legtöbb adót fizetők 1901. évi névjegyzékéből Kardos Ferenc volt szeghalmi lakost elhalálása folytán, Beliczey Géza pedig azért, mert nevezett mint választott megyebizottsági tag is szerepel törülte és helyükbe Mészáros István szeghalmi lakost, Litauszky György Máté szarvasi lakost mint a sorrendben következő legtöbb adót fizetőket a névjegyzékbe felvette.

Borsits Mariska sikere Aradon. Az aradi Kölcsey Egyesület legutóbbi estélyéről a következőket olvassuk az Arad és Vidékben. „Zalay Masa kisasszony, akit az aradi Kölcsey egyesület jóvoltából az aradi közönség tegnap mint irónőt megüdvözölt, határozott, sőt rendkívül nagy sikert aratott. A fül olvasása nagy közönséget vonzott a városába nagy termébe, a mi egy csöppet se csodálandó. Elsőben is még nem vagyunk annyira a nőemánipációval, hogy az irónok ne lennének érdekesebbek az irónál, másodsorban pedig a Zalay Masa kisasszony neve nálunk új név, a melyre nagyon szenvedélyes irodalompartolók egy két szépirodalmi lap révén emlékezhetek, de általánosságban a beavatottabbak is csak annyit tudtak róla, hogy Bujasándornak, ennek a derék félben marad bohémnak rokona. De Zalay Masa kisasszony meg lehet elégedve az aradi debütálás sikerével és arra kedves szülővárosa, Szarvas és az édes papája Borsics Ignác szarvasi pósta és táviratfelügyelő egy kissé mindenestire büszke is lehet. Ezzel elárultuk, hogy a Zalay Masa csak írói neve a kisasszonynak, irodalomon kívül Borsits Mariskának hívják. A szarvasi ifjúság és a táncz ezimen olvasott föl Loszabb, szellemes csevegést. Kellemes, behízelgő hangon olvasta föl az írói izléssel megírott, tehetségre való csevegést, s a közönség hosszantartó, zajos tapsokban fejezte ki az elismerést, meg az örömet, hogy a kedves irónővel megismerkedett.”

Új mérnök. A m. á. vasutak igazgatóság Mocsányi Zsigmond okl. mérnököt városunk szülöttét a szarvasi osztálymérnökséghez mérnök gyakornokká nevezte ki és állását decz. 15-én elfoglalta.

Lelkészi értekezlet. A békési evang. egyház megye decz. 5-én tartotta lelkeszi értekezletét Kondoroson, az egyházmegye összes lelkeszei, egynek kivételével megjelentek az értekezleten, nevezetesen: Veres József esperes, Csermák Kálmán és Gajdacs Pál tótkomlósi, Zvarinyi János és Scholtz Gyula szarvasi, Freitag János esztervási, Okályi Adolf bánfalvi, Mendöl Lajos nagyszénási és Rudei Károly pusztai-földvári lelkeszek, valamint: Hajts Bálint és Klinckó Pál segédlelkészek. Az értekezletet megelőzőleg istentisztelet volt, melyen Keviczky László kondorosi lelkesz mondott buzgó imát, majd Csermák Kálmán osztotta az urvasorját a testvéreknek. Az értekezlet a lelkeszi lak hivatalos termében volt, hol Rudei Károly tartott értekezést a „lelkészi könyvtárak”-ról, utána Mendöl Lajos olvasta fel alapos tanulmányát a „Parikopa rend szerről.” Mindkét értekezés alapos eszmecserére adott alkalmat. Az értekezlet végeztével ünnepi ebéd volt a lelkesz-lakon, hol elsőnek az egyház felügyelője dr. Havár Gyula mondott felkötőt, az új lelkesz-lakon üdvözölve a vendégeket és jót kívánva a lelkesz-lakon mostani és jövőbeli lelkeszeinek. Veres József esperes az egyházközséget élte, Zvarinyi János, Keviczky László, Mázor József, Bukovinszky Mihály, Csermák Kálmán mind szólottak ékesen Este az egész vendég sereg Mázor József birtokos és egyháztanácsos látta vendégeit vendégszerető házában.

Karácsonyi szünet. A helybeli főgymnasiumban f. hó 22-én veszi kezdetét a karácsonyi szünet, mely január 6-án ér véget. A karácsonyi szünet kezdő napján vagyis f. hó 22-én d. e. 10 órakor fejeződik be a tanév első harmada. Ekkor osztják ki az osztályfők az első harmadról szóló értesítőket, hogy azokat a tanulók szülőiknek vigyék el tudomás vétel és aláírás végett. Hogy ez értesítők nem mind jelennek meg kedves vendégként a szülői házbán, sőt hogy némelyik a karácsonyi ünnepet üngangulatát is meg fogja keseríteni, az egyik árnyoldala az első harmad befejezésének, de olyan árnyoldala, mely hathatós ellenszernek bizonyul egyes tanulók elhanyagolása ellen; s így meg kell benne nyugodnunk.

Az állatorvosi közszolgálat államosítása. A m. kir. földmívelésügyi minster urnak az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelete folytán a törvény az 1901. év január 1-én lép életbe. Az életbe léptetésre vonatkozó rendelettel egyidejűleg adatott ki a m. kir. állatorvosi szolgálat beosztásáról szóló rendelet, mely szerint Békésvármegyét érdeklőleg a hét m. kir. állategészségügyi felügyelőközül a tiszabalpárti felügyelőnek székhelye lesz Debreczen s működési kerülete Békés-, Bihar, Hajdu, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Ugocsa vármegyék; Debreczen, Nagyvárad, Szatmár-Németi th. városok. Továbbá minden járásban lesz egy járási m. kir. állatorvos Gyula r. t. város részére a gyulai járással együttesen egy állatorvos és a törvényhatóság területére egy törvényhatósági m. kir. állatorvos fog kinevezetni. Az állatorvosi szolgálatról szóló törvény s ennek végrehajtása tárgyában kiadott, valamint a beosztásról szóló rendelet kellő példányban az illető hatóságoknak szét fog küldetni, a kik hivatalos lesznek az abban foglaltakat a gazdáközön séggel minél kiterjedtebb módon megismertetni.

Péutzárvizsgálat. A szarvasi takarékpénztár felügyelő bizottsága f. hó 8-án tartotta havi vizsgálatát a főtelepen, 14-én pedig az intézet szt.-andrásfi fióktelépét vizsgálta meg. Mindkét helyen rendet és pontos ságot tapasztalt.

Közgyűlés. A kondorosi evang. egyházközség jövő vasárnapon decz. 23-án gondnok választó közgyűlést tart. Az egyháztanács jelöltje: Viszkok János jelenlegi gondnok mellé Krajcsi Mihályt és Kohút Jánost.

Szamadás. A szarvasi ifjúság által f. hó 8-án rendezett mulatság alkalmával bevétel volt 84 kor. 80 fil., melyet a kiadás felülmúlt s így a jótékony célra csak a felülfizetésekből befolyt 13 kor. 40 fil., adatott át az illetékes közegeknek.

Új jogtudor. Városunk szülötte Goldberger Ödön ügyvédjelölt sikerrel tette le a jogtudori vizgát a kolozsvári egyetemen. Az új doktort a múlt héten avatták fel.

Vásár. A tegnap megtartott állatvásár a sertésekre elrendelt zárlat miatt nagyon gyenge volt. Ebből következőleg a mai kirakodó vásár szintén gyengének ígérkezik.

Táncpróba. Roszjaro vitz János táncztanító a táncztanítás végeztével 1901. év január 1-én az Árpád szálloda dísztermében a szarvasi első zenekar közreműködése mellett zártkörű táncpróba bált rendez. A táncpróban bemutatásra kerül a szokott tánczokon kívül a „Társalgó” tánczolja 20 pár, a „Palotás”-t hat pár, a „Magyar szülő”-t tánczolja hat kis leány, a „Menuet” jelmezben hat pár fog lejteni.

Szerencsés szolgál. Pribelszki Pál szarvasi lakos, ki Popják György fia útjében mint szolgálva alkalmazásban, az e hó 13-án megtartott osztályorszá-

ték huzása alkalmával a 37465. számú 4. ad sorsjeggyel 7000 koronát nyert. A szerencse ez úttal egy igyekvő fiatal embert tüntetett ki kegyével, ki a nyert összeget az eddig tanúsított szorgalmával, rövid idő alatt meg fogja sokszorosítani.

Sertészárlat. A szarvasi s a környékbeli gazdáknak kiszámíthatlan kárt okozott azon körülmény, hogy pénteken délután, községünk határát, a pusztai Döcsen Harasztieknál fellépett sertésvesz miatt, zár alá helyezték, s ennek következtében a tegnapi állatvásárra, a sertések felhajtása meg engedve nem volt. Gazdáink hizott sertéseikből akartak s tudtak volna némi kis pénzt csinálni, hogy kötelezettségeiknek eleget tegyenek, de ettől is elestek, a közbejött zárlat miatt. Ily körülmények között — midőn a gabonának alig van ára, hizott jószágot pedig a folytonos zárlatok miatt alig lehet értékesíteni — nincs rajta mit csudálni, hogy napjainkban mind többen és többen hagynak fel a gazdálkodással, a minduntalan fellépő, s a gazdálkodó közönséget valóságos helyzetbe sodró kalamitások miatt.

Gazdasági felolvasás. Kondoroson utóbbi két vasárnapon volt érdekes gazdasági felolvasás mint felolvasók szerepeltek előző vasárnapon Zlinszky István gazd. egyt. titkár és Czapary Bertalan műkertész és gazd. előadó, utóbbi vasárnapon egyedül Zlinszky István tartott tanulságos előadást.

Nádházy Jánosnak lapunk mai számában meg jelent hírdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

IRODALOM.

A „Magyar Szó” előfizetési felhívása.

A „Magyar Szó” újévkor lép második évfolyamába. Tizenegy hónapos élete beigzolta, hogy a haza ellenségeinek a „Magyar Szó” a legveszedelmesebb ellensége.

Minden társadalmi, politikai és művészeti kérdésben a „Magyar Szó” függetlenül foglalt állást. Csak is a „Magyar Szó” lehetett független minden irányban, mert függetlenségét nemcsak programjába vette, hanem meg is valósította.

A „Magyar Szó” semmiféle politikai pártnak, semmiféle társadalmi érdekcsoportnak nem áll szolgálatában.

Ez a teljes függetlenség biztosította a „Magyar Szó”-nak azt a nagy hatást, melyet a közletre gyakorolt. A „Magyar Szó”-ról úgy beszélnek, úgy fogják fel, mint az egyetlen ellenzéki újságot, melynek van bátorsága mindent megmondani, mit a közjó javára szükségesnek talál megmondani. A „Magyar Szó” olvasása nélkül senki sem lehet eléggé tájékozott a köz viszonyokról, mert a „Magyar Szó” az egyetlen újság, mely semmit el nem hallgat, semmit el nem tussol; melynek szókimondását csupán az irodalmi józiles szabályozza.

Tárca- és hírvivata máris a legjobbakkal tartozik az egész magyar zsurnalisztikában s maga a lap élénkebben van szerkesztve, mint minden más utság.

Mind ezekért a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak, hogy fizessenek elő a „Magyar Szó”-ra.

Az előfizetési árak a következők:

Egész évre	28 kor. — fil.
Fél évre	14 „ — „
Negyed évre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

A Nagy Képes Világtörténet ötödik kötete, mely most hagyta el a sajtót, a középkor legérdekesebb és eseményekben leggazdagabb szakával, a hűbériség és a kereszties hadak korával foglalkozik. A kötet szerzője dr. Mika Sándor, aki feladatát fényesen oldotta meg. A rendelkezésére álló bő és szép anyagot sok tudással, gondos kritikával, tudományos alaposággal, de amellett a lelkes, melegen érző írónak a stílus szépségei iránt való érzékével dolgozta fel. Bizonyos, hogy a történelem elfogadott, kipróbált, autentikus tényein változtatni nem lehet és előlván a munkát nem is abban látjuk érdemét, hogy adataiban pontos, megbízható, hibátlan, hanem abban, hogy lelkiünkhez szól, hogy az emberiség egy küzdelmes korának történetét az objektíve bíráló széles látókörű historikus tisztult itéletével, szines nyelven, megkapóan tárja elénk. Csak ilyen előadás nyomán tudjuk megérteni az eszméket, mik ama kor emberiségét mozgásba hozták, válik elhithetővé nekünk, a századvég embereinek, a szenvedély mélysége és ereje, mely nagy harczaiban táplálta a középkor emberiségét. Az igazságok változnak az idők folyamán s amit ma szent igazságként üdvözöl a küzdő emberiség, azon holnap tán sajnálkozva mosolyog s azért művész legyen a történetíró, mert csak a művész eszközeivel képes elmúlt korok igazságait szemünk előtt kidomborítani, lelkiünket-elménket meg ragadni úgy, hogy az elmúlt korok eszmevilágába visszaképezzük magunkat s voltaképpen az ő szemével nézzük a rég elmúlt eseményeket. Ilyen művész Mika Sándor, aki ezt a ezélt munkájával teljes mértékben éri el; a kötetét díszítő pompás és nagyszámú illusztrációk — romekei a sokszorosító művészetnek — hathatósan támogatják őt törekvéseiben. Erdeme ezenkívül a munkának az, hogy Magyarország szereplésének kiemelésére nagy gondot fordít s alaposan aknázza ki mindazokat a vonatkozásokat, melyek hazánk szereplését a középkor történetében kidomborítják. A Nagy Képes Világtörténet vállalata ezzel a kötettel is fényesen igazolja, hogy teljesíti fontos rendeltetését: a magyar ismeretterjesztő irodalmat becses vívmányokkal gazdagítani és oly könyvet adni a publikum kezébe, mely a külföldi irodalmak hasonló termékeit ránk magyarokra nézve, nélkülözhetőkké teszi.

A Nagy Képes Világtörténet megjelenik a Révai Testvérek Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII., Ullői-út 18.) kiadásában. Egy-egy kötet ára 16 korona.

Felölös szerkesztő: SZIKES ANTAL

H I R D E T É S E K.

6363 - 1900. Szarvas község előjárótól.

HIRDETMÉNY.

Alólirott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a f. év tavaszán, hozzá értő aradmegyei szőlő munkásokkal ripária portalis amerikai alanyon készített fás ojtványok kiszedése és kiválogatása befejezte. Minél fogva az alább jegyzett menyiségű fás ojtványok kerülnek eladásra és pedig:

- a., borfajok:
1. Olasz rizling . . .	1844 drb.
2. Kadarka . . .	538 "
3. Rózsa bakator . . .	1680 "
4. Mézes fehér . . .	1700 "
- b., csemege fajok:
5. Muscat Alexander . . .	456 "
6. " Hamburg . . .	1465 "
7. Chasselas rouge . . .	3585 "
8. " musque blane . . .	3381 "
(passatuli) . . .	2092 "
9. Vegyes csemege faj . . .	2092 "
10. Vegyes zöld ojtvány . . .	2000 "

Összesen: 18741 drb.

Ezen ojtványok a községi vinczellér ála személyesen válogattak ki, jól összeforrottak és kifogástalan gyökérzetűek.

A községi előjáróság a szőlő telepítést előmozdítani óhajtván, ez okból az előállítással felmerült költségek össze számítása után 382/900 sz. tanácsülési határozatával az ojtványok árát következőleg állapította meg:

- a., borfajok helybelieknek 100 drbonként 10 korona, vidékieknek 16 korona.
 b., csemege fajok helybelieknek 100 darabonként 12 korona, vidékieknek 20 korona.
 b., Zöldajtvány helybelieknek 100 darabonként 8 korona, vidékieknek 12 korona.

A helybeli szőlőbirtokosok közül csak azok tarthatnak igényt e kedvezményes árra, akik ojtványok eladásával üzletszerűen nem foglalkoznak.

Megrendelések a mai naptól kezdve a községi pénztárnoknál eszközölhetők s az ojtványok ára átvétel előtt ugyanott fizetendő ki.

Az ojtványokat a községi pénztárnok és ellenőr által kiállítandó utalvány alapján az Erzsébet ligetben lévő községi szőlő telepen a községi vinczellér szolgáltatja ki.

Szarvason, 1900 november hó 1-én.
 Az előjárók nevében:
 KOVÁCS J., t. bír. SALACZ J., h. első jegyző.

Fa és szén eladás.

Hatóságilag engedélyezett körfűrész telepe-men elsőrendű

felvágva, ugyszintén elsőrendű

Köszönet

— házhoz szállítva — nagyban és kicsinyben a legjutányosabb árban kapható.

A n. é. közönség becses megrendelését kérve, vagyok

Teljes tisztelettel:

Pletenik József,
kereskedő.

ELADÓ M É N.

Furiosó XIX-től származó 9 éves 168 cm.

magas tenyészigazolványos

olcsón eladó Dérczy Péternél Kondoroson, hol az ivadékai is megtekinthetők.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

M. K. EGYETEM
 VECYTANI INTÉZETE
A KRISTÁLY
 SZTLUKÁCSFURDOI
 HECYIFORRAS
 I GENTISZTA
 BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ
 FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
 VENDEGLÖKBE
 ES MINDEN VASUTI
 ÉTKÉZŐ KOCSIBAN.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Köhögés és hűtés ellen a Kaiser-féle MELL-BONBONOK

legbiztosabb hatása 2650 hiteles közjegyzői elismervény

Egyedüli elismert és biztos segély a köhögés, rekedtség és nyálkásodás ellen.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Egyedüli főraktár:

Bugyis Andornál, Szarvason.

Sürgöny cím: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindentéle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindentéle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 1 frttól feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb.

A Nádházy „Temetkezési Vállalata“ a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Temetés megrendelés esetén a gyászszoba behúzását és a gyászjelentést teljesen ingyen adom.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk.